

IESUS, MARIA, IOSEPH.

ADDITIO.

P R O

NOB. FRANCISCA

LOMBARDO, TORRENTE, ET DE

Amargòs Vidua, & P. F. P.

C U M

NOB. DON IOSEPHO

DE COSTA R. AVDIENTIÆ MERITISSIMO

Senatore, & Nob. Domna Mariâ Annâ de

Costa, & Romeu, ejus

Conforte.

AD DVBIA TRADITA IN CAUSA INTER DICTAS

Nobiles Partes vertente in R. Consilio Bajuliæ

Generalis Cathalonix.

*Sub docta Censura Magnifici Ioannis Baptista Reverter dicti
R. C. Assessoris dignissimi.*

Scriba Cussana Not.

I VIA inter informandum aliquæ fuerunt pro-
positæ difficultates, quæ aliquantulum rem
pro hac Nob. Parte, vt ex aduerso prætendi-
tur, obscuram reddere videntur, operæpretium duximus

A

ite-

217
iterum in favorem illius calamum assumere, sequentia-
que breviori servatâ methodo, in earum satisfactionem
addere.

2 Videtur nasci prior difficultas ex probatione do-
minij tinentiæ terræ contentiosæ, quod in sui favorem No-
biles Adversantes conantur concludere; dicendo ex proce-
ssus meritis constare illos fuisse dominos, ac possessores
hæreditatis Mansi Romeu, omniumque illius terrarum,
ab Aquilone cum viâ publicâ, vulgariter *de Valentia* ap-
pellatâ terminantium, ac per consequens totam terram
infra dicta confinia repertam, fuisse propriam præfati
Mansi Romeu, ac uti de illius pertinentijs à dominis, &
possessoribus sæpediti Mansi fuisse possessam, ob regu-
lam, quod de jure omnia contenta intra confinia sunt il-
lius, cujus sunt confinia.

3 Sed quam inefficax sit allegata probatio ad justi-
ficationem prætensi dominij, præter pro hac Nob. Parte
adducta in 1. *Satisfactione à num. 17. ad 38.* ex inde pon-
derandis, juxta firmiter Jurisprudentiæ documenta, ad
oculum patefiet.

4 Nam præterquam, quod regula dictans, omnia
contenta intra confinia esse illius, cujus sunt confinia, non
sibi vendicat locum in nostro casu, quia solum intelligitur
quoad jurisdictionem, respectu alicujus corporis univer-
salis illam habentis, ut puta Provinciæ, Civitatis, Ca-
stri, &c. non autem quo ad proprietatem, (qualis est
noster casus) prout, pluribus citatis docet, & animad-
vertit Mascard. *de probat. tom. 1. conclus. 558. num. 2.* ibi:
Hinc infertur, ut quid quid intra fines situm sit Diœcesis,
Provinciæ, Civitatis, vel Castri, præsumatur esse illius, cu-
jus est Diœcesis, Provincia, Civitas, vel Castrum; quod tan-
tum intelligitur, quo ad jurisdictionem, non autem quo ad
proprietatem, ita cavit Cur. Jun. in cons. 159. num. 25. sic
etiam respondit Cass. in cons. 18. num. 22. ut etiam sensit
Abb. in cap. Si diligenti de præscrip. in 2. not. atque memi-
nit.

nit Old. in conf. 176. in fin. sicque decidit Afflict. decis. 268.
vide in conf. post. num. 5. quod. observatione dignum cen-
suit Boer. in sing. presump. num. 18. Et cautum est à Corn. in
conf. 247. in fin. vol. 2. Et videas latè id tradentem Gab. in
suis conclus. de presump. conclus. 9. per tot. Et c.

5 Aliudè talis probatio insufficientis est ; quia ut
observatum reliquimus in 1. Satisfactione à num. 19. cum
seqq. dominium utile debet plenè, & concludenter pro-
bari, quod nequit fieri ex confinium probatione, cum
hæc sit æquivoca, & fallax, ex quo faciliter mutationi
subjicitur, argumento l. Cayus §. 1. ff. de legat. 2. Ioan.
de Annania conf. 98. num. 1. Alexand. conf. 112. num. 6.
lib. 7. Amicis conf. 1. num. 20. cum seq. Ripa observat. 286.
Surd. conf. 429. sub num. 27. vers. Quintò. Valenz. Velasq.
d. conf. 100. num. 10. Sperell. decis. 178. num. 4.

6 Secunda videtur oriri difficultas ex juris assisten-
tiâ, quam hæc Nob. Pars habet respectu acquisitionis
dominij terræ, de quâ est quæstio, casu quo Nobilium
Adversantium fuisset (quod suppositivè tantum dicitur)
ante inundationem Fluminis Lupricati, juxta à nobis
tradita in 1. Satisfactione à num. 63. ad 74. quæ brevitatis
gratiâ omittimus repetere ; quam juris assistentiam
destruere conantur Nobiles Adversantes quadam asserta
observantiâ, seu consuetudine immemoriali, videlicet,
quod quando aquæ Fluminis Lupricati faciunt circulum
in terris diversorum vicinorum uniusmet partis Flumi-
nis, separando, & dividendo terras eorum, redeunti-
bus postea aquis ad suum alveum, tali casu observari in
dictâ partitâ Lupricati de consuetudine immemoriali, di-
ctos Vicinos recuperasse, & possidere terras suas, sicut
antea possidebant ; istamque observantiam dicunt constare
ex depositionibus testium ministratorum super 20.
ex articulis per eos secundo loco oblatis 5. Julij 1709.
& ex testium dictis pro hac Nob. Parte ministratorum de-
ponentium super interrogatoria ex adverso oblata.

7 Sed quid quid sit de allegatâ observantiâ, cum de eâ non constet, saltem eo modo, quo de jure requiritur, juxta pro hac Nob. Parte deducta à num. 75. ad 88. allegat. 1. Hoc unum, & certum est, eam modo probatam, nullatenus posse huic Nob. Parti nocere, quia ex testium dictis solum in omni casu constaret, quod casu quo aquæ Fluminis Lupricati faciunt circulum in terris diversorum Vicinorum uniusmet partis Fluminis, separando, & dividendo eorum terras, redeuntibus postea aquis naturaliter, & absque ulla hominum industria ad suum pristinum alveum, tali casu in dictâ partitâ Lupricati ex communi observantiâ, Vicinos recuperasse, & possidere terras suas, sicut antea possidebant; quod nos numquam negavimus, cum sit tam conforme juri communi, qualiter citat. allegat. 1. deduximus; Nec in similibus casibus opus est observantiâ juvari, cum plenam habeamus juris communis assistentiam, & superfluum foret ad observantiâ, tamquam subsidiarium remedium recurrere, dum ordinariam habemus medelam in Juris dispositionibus; ut pro regula constituitur in l. Quædam in princip. ibi: Quia id consequi, &c. ff. de edend. l. Cum sine, ff. de Carbonum quam tradit Barbof. ad loc. commun. verb. Remedium num. 14.

8 De casu quo nunc versamur, scilicet redeuntibus aquis ad suum primum alveum opere manu facto, & hominum industria, nec ullum faciunt verbum citatorum testium depositiones, sicque nequeunt in hoc casu observantiâ probare, & non probatâ in specie, nequit Nob. Adversans illâ juvari, cum receptum sit in jure nostro, observantiâ, seu consuetudinem specificè, & cum omnibus circumstantiis in casu, de quo agitur, deberi probari, aliter nihil operari, pro ut plene docent DD. à nobis citati in jam dictâ allegat. num. 78. quos repetere superfluum foret.

9 Nequicquam obstaret, si ex adverso diceretur contrariam observantiam, nec ab hac Nob. Parte fuisse probatam, imò nec deductam, ac per consequens standum fore dispositioni juris communis dicenti prædia, seu terras à Fluminibus derelictas fieri dominorum Vicinorum, pro suis partibus.

10 Nam præterquam, quod talis juris dispositio, juxta toties repetita, solum loquitur quando flumine naturaliter, & absque ullo opere manu facto ad suum alveum revertuntur, & est tritum in jure, dispositionem loqui de uno casu ad alium ratione diversum non extendi, quia ubi est ratio diversa, dispositio quoque diversa esse debet, juxta tex. in l. Si ita, ff. de manum. test. l. Si servus, ff. de statu lib. Dec. conf. 394. n. 3. Surd. conf. 67. num. 19. Tamen cessat omnimodè difficultas, ex quo plures habemus non levis notæ DD. dicentes, in similibus casibus alveum opere manu facto à Flumine derelictum, non adquiri prædijs Viciniorum, sed solum opus facienti, ut ex doctrinâ Curt. Sen. Bonden. & Vivij latè probavimus in 1. allegat. à num. 64. cum seqq. quibus nunc addimus Portol. ad Molin. verb. Alluvio à num. 12. ad fin. ex doctrinâ Cassad. decis. unic. à num. 1. cum seq. de adquir. rer. dom. omnino videndum.

11 A quorum autoritate recedere non licet, quia deficiente lege, pro ut in nostro casu tenet Vivius decis. 498. num. 18. ibi: Dum leges non inveniuntur de hoc (agit de nostro casu) loquentes, ad DD. interpretationes recurrendum est, Reg. Matheu. de re crimin. controvers. 78. alias final. post num. 14. vers. In judicio proferendo, ibi: Ubi deficit jus, ad Doctorum Classicorum interpretationes recurrendum est, eas ex ratione juridica pensando, &c.

12 Imò deficiente lege, pro causæ decisione, ejus vim obtinet unius Doctoris punctualis doctrina, si non ha-

F Authorum citator
per

habet contradictorem (qualem hucusque non vidimus) quæ semper attendi debet Iason in *l. penult. num. 21. Cod. de past. Surd. decis. 229. num. 36. Cyarlin. controvers. tom. 1. cap. 44. num. 29. & tom. 2. lib. 3. cap. 244. num. 2. Mart. vot. 6. num. 7. Franchis decis. 363. num. 4. Rota decis. 122. in fin. part. 5. recentior. & decis. 271. num. 5. part. 2. novissimè Card. de Luca lib. 4. de servit. prædialibus discurs. 57. num. 4. vers. Quamvis autem attentis.*

13 Quæ Thæorica in Cathalonia fortiori vinculo sibi vendicat locum, cum juxta *cap. 40. Constit. anni 1599.* deficientibus Legibus Patriæ, judicandum sit secundum jus Canonicum, in istius defectum secundum civile, quibus omnibus non existentibus, secundum Doctorum doctrinas, & authoritates, ut ex Olib. Canc. Ripoll. Peguer. Fontan. Xamm. Ramon. Berart. observat nostræ Jurisprudentiæ lumen Nob. Regens de Cortiad. *tom. 1. decis. 24. num. 185.*

14 Nec valeret, si fortè replicaretur, supracitados DD. *num. 10.* non loqui in nostro casu, quo prædia in eadem parte Fluminis inveniuntur, sed solum quando unius prædia sunt in unâ Fluminis parte, seu rippâ, & alterius prædia in alia parte sunt sita, Flumine per medium labente.

15 Quia præterquam, quod supra laudati DD. absolute, generalliter, & nullâ distinctione factâ loquuntur, atque ita sunt generaliter intelligendi, ad similitudinem legis generaliter loquentis, quæ generaliter venit intelligenda, ex *tex. in l. De pretio, ff. de public. in rem act. l. Non distinguemus, ff. de recept. arbitr. cum pluribus alijs cumulatis à Barbof. ad loc. commun. verb. Lex, num. 28. & 29.* Ratio tamen, quæ illi nituntur, æqualiter militat in uno, ac in alio casu, quin disparitatis possit inveniri aliqua, ac per consequens eadem debet esse juris dispositio *ex vulgar. dicitur.*

7
Ter. quod ubi eadem est ratio, eadem debet esse juris dispositio, de quo etiam Barbof. ubi proximè, verb. Ratio, num. 6.

16 Ergo dùm Nobiles Adversantes legem aliquam sive municipalem, sive Canonicam, sive Civilem in sui favorem, in terminis quibus versamur, non ostendant, aut Doctorem aliquem id affirmantem non deducant, aut contra hanc Nobilem Partem in proprijs terminis observantiam non probent, Doctorum dictis, punctualiter in nostra spetie loquentibus, de quibus fuit facta mentio *supr. num. 10.* standum fore oportet.

17 Tandem in casu adversæ fortunæ, quam nequam speramus, deberent Nobiles Adversantes condemnari ad reficiendum, dandum, & solvendum huic Nob. Parti quidquid per eam fuit necessariò consumptum, & expensum pro relatis operibus construendis juxta à nobis firmata, & latè ponderata in *1. allegat. à num. 52. cum sequentibus.*

18 Præcipuè cum Fluminis retrocessus huic Nob. Parti merè debeatur, ex quo ex testium depositionibus ministratorum super articulos 20. 21. & 22. ex per eam oblatis 17. Junij 1709. constat Flumen Lupricati præfatas terras ab eo occupatas, vi operum hujus Nob. Partis sumptibus constructorum reliquisse.

19 Ita quod hæc Nob. Pars ratione dictarum expensarum est creditrix, ac uti tali in bonis controversis competit retentio, quia cuicumque Creditori, competit retentio in bonis debitoris, quousque fuerit in suis creditis legitime satisfactus, juxta tex. in *l. unic. Cod. si ob chyrographar. pecun. Barthol. in l. Si non sortem 26. §. si centum num. 7. ff. de condict. indeb. Olea de cess. tit. 5. quest. 1. num. 28. Fontan. de pact. clausul. 7. Glos. 3. part. 3. num. 16. & seqq. & part. 6. num. 74.*

